

Propaganda - information - massmedier /

Sundt, Mauritz

bP 505/86

BP
505

M E D D E L A N D E

Nr 86

April 1980

PROPAGANDA - INFORMATION -
MASSMEDIER

MORTENSEN, MAURITZ SUNDT: PROPAGANDA - INFORMASJON -
PRESSE. SAERTRYKK AV SAMTIDEN 4/78

REFERAT:
INGEMAR STAAF

BEREDSKAPSNÄMNDEN FÖR PSYKOLOGISKT FÖRSVAR

M E D D E L A N D E

April 1980

Nr 88

PROFAGANDA - INFORMATION
MAGASINET

KONTAKT: HAVSTI 2400, Frederiksberg
Presse, København N, DANMARK

REDAKTION
INTELLIGENT

BEREDSKAPSMÅNEDEN FOR HYPOTONISKE TILBUDS

Side 2 af 2

Förhållandet mellan nyhetsrapportering och propaganda är ständigt aktuellt inom journalistiken. Särskilt under den nyligen avslutade valkampanjen inför folkomröstningen om kärnkraften blev frågan aktuell. I detta meddelande refererar Staaf den norske massmedieforskaren Mauritz Sundt Mortensens artikel i tidskriften SAMTIDEN om samspelet mellan propaganda, information och massmedier.

Jag vill understryka att meddelandet inte föranletts av diskussionen under valkampanjen utan varit planerat långt tidigare. Mortensen var vänlig nog att skänka mig ett särtryck av sin artikel i samband med min föreläsning om "Journalistikk i krisesituasjoner" vid en kurs i forskningsjournalistik som anordnades av Intitutt for Journalistik i Hønefoss i Norge i mars 1979. Eftersom jag fann artikeln intressant och relevant för beredskapsnämndens verksamhet, beslöt jag ganska omgående att vi skulle referera den i vår dokumentationsserie.

Mortensen är Masters of Arts i journalistik från University of Wisconsin (1977). Han har varit journalist sedan 1958 och redaktör i Norges allmänvetenskapliga forskningsråd sedan 1972.

Stockholm i april 1980

Kurt Törnqvist

Informationsmodell

En enkel modell för informationsöverföring består av en källa (sändare), vilken disponerar ett material, en kanal (eller ett medium) som kontrolleras av en "portvakt"

Förhållandet mellan nyhetsrapportering och propaganda är
 ständigt aktuellt inom journalistiken. Särskilt under den
 nyligen avslutade valkampanjen inför folkomröstningen om
 kärnkraften blev frågan aktuell. I detta meddelande refe-
 rerar jag den norska massmedieforskaren Morten Sande
 Mortensens artikel i tidningen SAMTIDEN om samspel
 mellan propaganda, information och massmedier.

Jag vill understryka att meddelandet inte föranletts av
 diskussionen under valkampanjen utan varit planerat långt
 tidigare. Mortensen var vänlig nog att skänka mig ett sär-
 tryck av sin artikel i samband med min föreläsning om
 "Journalistik i krisstuationer" vid en kurs i forsknings-
 journalistik som anordnades av Institutet för Journalistik
 i Hønefoss i Norge i mars 1979. Eftersom jag fann artikeln
 intressant och relevant för beredningsrådets verksamhet,
 bestod jag ganska omedelbart att vi skulle referera den i vår
 dokumentationsserie.

Mortensen är Master of Arts i Journalistik från University
 of Wisconsin (1977). Han har varit journalist sedan 1958
 och redaktör i Norges allmänvetenskapliga forskningsråd
 sedan 1972.

Stockholm i april 1980

Kurt Törnqvist

PROPAGANDA - INFORMATION - MASSMEDIER

Tendensen i våra massmedier att blanda samman propaganda, information och journalistiska framställningar kan leda till att publiken får en otillfredsställande uppfattning om vad som händer och sker, hävdar Mauritz Sundt Mortensen i denna artikel. Detta i sin tur kan medföra att människor handlar på ett sätt som kan skada dem själva, andra personer, grupper eller samhället. Eftersom människor handlar utifrån vad de tror sig veta om en händelse.

Mortensen vill i sin artikel peka på de skillnader som kan finnas mellan ett faktiskt förhållande och den uppfattning som människor ges om detta förhållande genom sina informationskanaler (medierna). Han försöker bl a förklara dessa skillnader som brister i kommunikationsprocessen.

Författaren pekar på flera orsaker till att information blir otillfredsställande förmedlad. Exempelvis kan faktorer som hänsyn till informationssändarna, rolluppfattning hos förmedlarna (journalister, informatörer) samt folks förståelse av hur informationsprocessen fungerar ge upphov till att information blir förmedlad på ett otillfredsställande sätt.

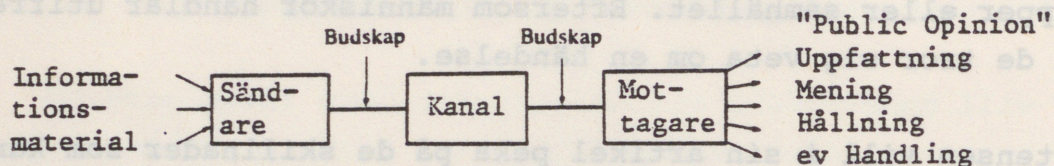
Med den amerikanske socialpsykologen Ervin Goffmans forskning som grund visar Mortensen hur informationssändarna omedvetet försöker att ge information som gör att de kommer i god dager. Han menar även att informationsförmedlarnas (journalisternas) sätt att framställa informationen kan bero på den roll de väljer att spela i förhållandet mellan sändare och mottagare.

Informationsmodellen

En enkel modell för informationsöverföring består av en källa (sändare), vilken disponerar ett material, en kanal (eller ett medium) som kontrolleras av en "portvakt"

(gatekeeper) och en publik (vilken enkelt kan kallas för mottagare) som består av en eller flera delar av samhället (målgrupper). Alla dessa har olika behov av information, speciella intressen och förutsättningar att ta emot, uppfatta, förstå, sätta in i sammanhang, komma ihåg samt att eventuellt senare använda informationen.

Fig. 1. Informationsprocessen

När en upplysning från en källa passerar "portvakten" och går genom mediet fram till mottagaren utan att ändra innebörd kan den sägas vara korrekt.

Var uppstår brister i informationen?

Vid överföring av information från en sändare till publiken via massmedierna, kan resultatet bli att meddelandet kommer fram antingen korrekt eller felaktigt.

Felaktigheter vid överföring av information från sändare till mottagare kan, enligt författaren, antingen bero på felaktigheter av tillfällig natur eller av en medveten förvanskning av informationen. Felaktigheterna uppstår i något av de tre leden i informationsprocessen: sändare, kanal eller mottagare. Detta ger flera olika möjligheter till att ett budskap förvanskas.

Fig. 2. Exempel på informationsöverföring med lokalisering av felaktigheter

	ex 1	ex 2	ex 3	ex 4	ex 5
sändare	korrekt sönt	korrekt sönt	korrekt sönt	korrekt sönt	bevisligen förvanskat
kanal	korrekt överfört	korrekt överfört	tillfällig förvansk	bevisligen förvansk	korrekt överfört
mottagare	korrekt uppfattat	missför- stått	missför- stått	missför- stått	missför- stått

Fyra av dessa möjligheter till felaktigheter i informationsöverföringen har, enligt författaren, speciellt intresse i o m att det är mottagaren av information som i sista hand drabbas. Anledningen till detta är att ett missförstånd kan leda till nya missförstånd vilka kan leda till handlingar med skadliga följder för såväl mottagaren som för dennes omgivning. Vidare ligger missförståndet endast i ett fall hos mottagaren.

I exempel 1 antas upplysningen gå i telegrammets form på ett språk som är förståeligt för både sändare och mottagare. Man får ett korrekt budskap som i sin tur ger underlag för ett korrekt handlande utifrån budskapet.

I exempel 2 antas budskapet gå i brevform och på ett språk som kan antas vara förståeligt för både sändare och mottagare. Likväl kan det i detta fall uppstå feltolkningar av budskapet. Om exempelvis ett brev - avsänt den 28 augusti och mottaget den 3 september - innehåller formuleringen "i nästa månad", menas då september eller oktober? Att använda adjektiv som inte är tillfredsställande definierade kan ge upphov till missförstånd, vilka i sin tur kan leda till att man handlar felaktigt på grund av den information som givits.

I exempel 3 kan man tänka sig fallet att journalisten har missförstått vad sändaren menat eller att man på grund av platsbrist i tidningen inte kunnat citera sändaren korrekt. Oavsett hur samvetsgrann journalisten är låter det sig inte alltid göra att översända ett budskap fullständigt korrekt. I detta fall, menar författaren, är det journalisten som är utsatt för ett selektivt urval.

Det finns emellertid kriterier för vad som kan sägas vara god eller mindre god journalistik. Rör det sig om en händelse är det alltid nyhetskriteriet som avgör. Chansen att begå felaktigheter i rapporteringsfasen är mindre då journalisten, hans tekniska medhjälpare och mottagaren är inställda på förmedling av faktiska nyheter.

Det blir dock, enligt författaren, vanskeligare när det rör sig om en framställning av saksamband, där det kan förekomma olika uppfattningar eller konflikter mellan olika intressen. Det kan vara svårt för en journalist att se var skiljelinjen går mellan de olika lägren och journalisten kan på detta sätt ge upphov till en "skev" rapportering.

I exempel 4 rör det sig också om ett tidnings- eller radiomeddelande som blivit till genom journalistisk verksamhet. I detta fall betraktar sig journalisten som representant för en av parterna. Även i detta fall kan mottagaren missförstå informationen då han tror att han har tillgång till den korrekta versionen. Han kan på detta sätt komma att handla på ett felaktigt sätt som kan skada hans egen eller andras sak.

I exempel 5 antas journalisten klara av överföringsfunktionen utan att förvränga budskapets innehåll. I detta fall är det sändaren som utifrån sina egna intressen ger journalisten en felaktig version av händelser och fakta. Som exempel kan nämnas hur ett politiskt parti för att vinna ett val ger information som gör väljarna positiva till det egna partiet, samtidigt som man håller tillbaka sådant som kan komma att uppfattas negativt. Sådana taktiska värderingar av information ingår, enligt författaren, i alla politiska partiers, organisationers och institutioners arbete.

För mottagaren blir ånyo konsekvensen att han får otillfredsställande information. Om han litar på innehållet kan han komma att handla felaktigt i en situation, till skada för sig själv och för andra.

Propagandainstinkten

I en kommunikationssituation vill varje människa eller organisation presentera den information som röner störst välvilja, respekt eller anseende hos den part man söker

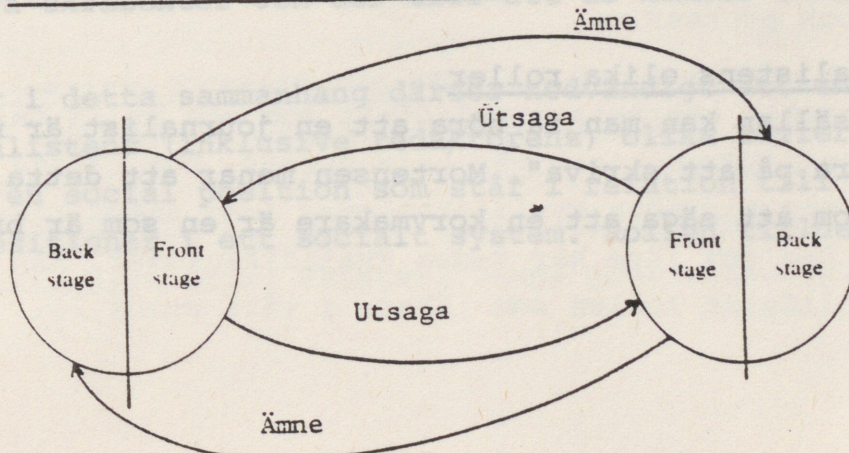
att påverka. För att belysa detta använder sig författaren av den amerikanske social-psykologen Ervin Goffmans beskrivning av hur människor utnyttjar information på ett strategiskt sätt.

Med utgångspunkt från observationen att varje människa vill göra det som leder till att man blir gillad, respekterad osv, liknar Goffman en människas uppträdande vid det som försigår vid en teater. Föreställningen framförs på scenen (det som Goffman kallar "the front-stage". Det är där allting kommer fram i ljuset. Det är detta som publiken skall se och bedöma aktörerna efter. Bakom scenen ("the back-stage") är dock inte allt så färgrikt och vackert. Men detta skall publiken inte se då det skulle kunna få dem att värdera föreställningen negativt.

Goffman menar att varje människa har en "front-stage"-zon som man är stolt över och som man gärna vill visa sina medmänniskor. Man kan på detta sätt få positiva signaler tillbaka. På samma sätt har varje människa en "back-stage"-zon som man söker att dölja.

Denna bild av en öppen och en stängd informationszon kan, enligt författaren, gälla även för familjer, organisationer, regeringar och andra former av sociala strukturer. Dessa försöker att vinna respektabilitet, politiskt stöd eller andra former av politiska, ekonomiska och andra sociala fördelar genom att presentera sig själva så fördelaktigt som möjligt.

Fig. 3. Kommunikation à la Goffman

Public Relations

Hos organisationer, regeringar och andra formella strukturer anses bruket av information som ett viktigt strategiskt medel. Man upprättar särskilda avdelningar som har till uppgift att förmedla och sprida systemets "front-stage"-information. Man kallar detta för public relations, propaganda, marknadsföring, reklam eller information. Beteckningarna har ändrats med tiden.

Innehållet i dessa ovan nämnda beteckningar är dock densamma. Uppgiften för t ex en propagandaminister, en marknadsförare, en reklamexpert eller en informationschef är i stort sett densamma, nämligen att påverka, d v s att se till att "front-stage"-information sprids, blir trodd och på så sätt blir bakgrund till publikens handlande. Samtidigt är uppgiften att förhindra "back-stage"-information att komma ut och skada det organ som experten arbetar för.

Funktionen som propagandachef i en koncern eller i en organisation är fullt legitim och erkänd av alla. Från publikens sida är det likväl, menar författaren, av viss betydelse att vara medveten om att det är "front-stage"-information och inte en fullständig bild av en situation eller ett tema. Det rör sig för det mesta dock inte om direkt lögn. Man försöker ge komplicerade saker en sådan form att man påverkar publikens känslor och uppfattningar så att denna får en positiv hållning till källan (sändaren) och blir negativt inställda till sändarens politiska motståndare.

Mot bakgrund av detta är det viktigt att i ett politiskt och socialt sammanhang veta vilken roll ett massmedium (via dess redaktör och journalister) väljer.

Journalistens olika roller

Inte sällan kan man få höra att en journalist är någon som är "bra på att skriva". Mortensen menar att detta är lika fel som att säga att en korvmakare är en som är bra på att

skära kött och en bra läkare är en som är bra på att skriva ut recept. Själva skrivandet eller skärandet av kött är bara redskapet i arbetet. Det är innehållet i korven eller budskapet i receptet som är det viktiga. På samma sätt är det innehållet i en journalistisk produkt som är kriteriet på vad som är professionell journalistik, i motsats till all annan skribentverksamhet.

Tyvärr är inte alla journalister och redaktörer medvetna om denna skillnad, menar Mortensen. Den blandning av propaganda, skvaller och mer eller mindre god journalistik som man finner i en del norska (och även utländska) tidningar, leder till ohållbara konsekvenser för samhället.

För det första hålls publiken konstant förvirrad när det gäller att veta vad som egentligen har hänt. Detta kan leda till att enskilda människor fattar beslut och utför handlingar som står i strid med deras egna intressen.

För det andra omöjliggör det utvecklandet av den professionella journalistiken. För om, menar Mortensen, vilken person som helst som varit utomlands kan komma hem och skriva utrikespolitiska analyser, säger det sig självt att en utveckling av den professionella utrikespolitiska journalistiken omöjliggörs. Detsamma gäller även när aktiva politiker uppträder som "journalister" och skriver om sina egna engagemang.

Ett sådant system kan få till följd att journalisten försvinner för att i stället ersättas av en teknisk funktionär som tar emot manuskripten från politiker, ämbetsmän och mer tillfälliga skribenter och ser till att de kommer till tryck.

Det är i detta sammanhang därför nödvändigt att analysera journalistens (inklusive redaktörens) olika roller. Med roll menas en social position som står i relation till andra sociala positioner i ett socialt system. Rollen tilldelas en

person på grund av dennes kvalifikationer. Till rollen hör även vissa normer som skall följas. Om rollinnehavaren följer dessa normer, belönas han, följer han dem inte, straffas han.

Som ett exempel på detta tar Mortensen upp journalist-aspiranten som på ett nöjaktigt sätt uppfyller journalistrollen och därför blir belönad med en ros, ett leende, högre lön etc. En annan journalist som inte uppfyller journalistrollen kan få sparken, bli utskälld, retad, mötas av tystnad m m. Straffet kan också ligga i att belöningar uteblir.

De normer som en journalist skall följa ges från olika håll. Exempelvis kan en läsare ringa upp journalisten och berömma honom för en artikel, medan samma artikel kan förorsaka att journalisten blir utskälld av en politiker. Journalistens framtid kan komma att påverkas av sådana reaktioner. Och påverkan kommer att vara starkast från det håll varifrån journalisten vill få den, menar Mortensen. Om journalisten i framtiden vill stå på god fot med politikern, kommer han att försöka att undvika handlingar som på nytt kan framkalla dennes vrede.

Detta visar att rollinnehavaren (journalisten) i viss mån själv kan välja att ge rollen dess specifika innehåll, utifrån vilken källa han väljer att mottaga sina yrkesnormer från.

Yrke och profession

Om man ser på det professionella yrket i förhållande till begreppet roll, vilket bygger på vissa normer, framträder enligt Mortensen en analytisk skillnad mellan begreppet yrke och profession.

Läkar-yrket betraktas vanligtvis som ett av de mest professionaliserade inom vår kulturkrets. Det utförs av personer som har höga kvalifikationer inom samma kunskapsområde. Den som inte har dessa kvalifikationer, kan inte få sig tilldelad rollen som läkare i vårt samhälle.

När det gäller journalistens yrke verkar det som om vilken person som helst som har elementära skrivfärdigheter kan bli ett namn. Om man jämför med läkarrollen är journalistrollen minimalt professionaliserad. Det ställs inga formella krav vad gäller fack-kunskaper, och således finns det inget hinder för okvalificerade personer.

Journalisterna själva menar att personliga egenskaper som kreativitet och en vilja att leva efter yrkes-etiska regler är viktigare. Särskilt journalister med lång erfarenhet från politiska tidningar framhäver partipolitisk erfarenhet som viktigt för en journalist.

Den analytiska skillnaden mellan yrke och profession blir att yrkesutövaren till en viss grad rättar sig efter normer som han själv väljer, medan professionalisten rättar sig efter normer som kollegor inom samma fack sätter.

Enligt Mortensen finns det tre olika roller som en journalist kan verka inom. Journalisten som propagandist, den objektive journalisten och den undersökande journalisten.

Journalisten som propagandist (A) är den roll som journalisten tar då han väljer att mottaga sina uppgifter från den eller de som ger honom dessa. Inte nog med att han förbehållslöst förmedlar de uppgifter som sändaren ger, han undviker dessutom att ställa svåra eller besvärande frågor och framför stoffet på ett sätt som är ämnat att ställa sändaren i en så bra dager som möjligt. Med Goffmans terminologi kan man säga att journalisten bidrar till att förmedla sändarens "front-stage"-information samt uppträder som en propaganda- eller PR-agent för källan.

Den objektive journalisten (B) har funnits som ideal (speciellt i USA) under lång tid, menar Mortensen. Han ser som sin uppgift att kyligt och nyktert rapportera vad som har hänt och vad som har blivit sagt, utan att blanda in sina egna intressen eller åsikter. Denna journalisttyp, som ofta

kallas "reporter", är bäst ägnad att täcka begivenheter där han själv kan observera handlingen, exempelvis sportevenemang.

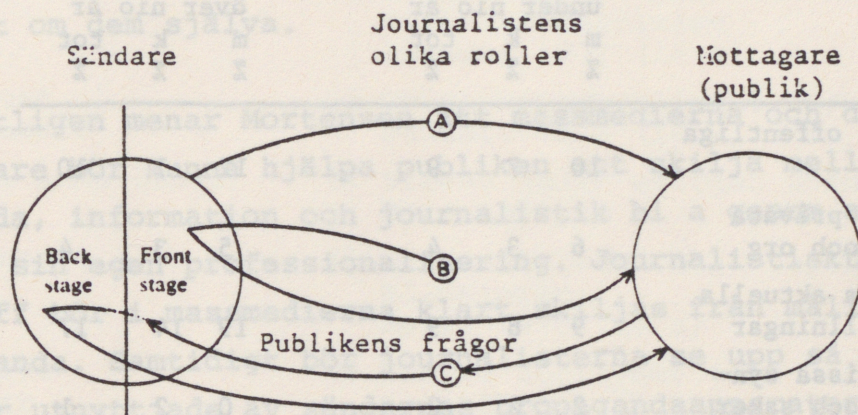
När den objektive journalisten är tvungen att inhämta upplysningar har han, enligt författaren, en tendens att falla för den "front-stage"-information som sändaren ger honom. Den objektive journalisten kommer sålunda att verka på de villkor som sändaren ställer, vare sig han vill det eller inte.

Den undersökande journalisten (C) kännetecknas av att han inte godtar uttalanden från källan som det slutgiltiga svaret. Genom sina frågor söker han att komma igenom sina intervjuoffers försvarsverk för att på så sätt komma åt "back-stage"-information. Den undersökande journalisten arbetar, enligt författaren, för sin publiks intressen.

En specialitet inom den undersökande journalistiken är den så kallade "precisionsjournalistiken". Med detta begrepp menas att journalisten inte nöjer sig med uttalanden från ledande personer eller subjektiva observationer utan använder sig av moderna forskningsmetoder såsom samhällsvetenskaplig teori och metod samt statistik, för att komma in i ett material.

Verifikation - dvs kontroll av alla data, uttalanden och sammanhang - är kärnan i den undersökande journalistiken. Utskriften av artikeln är en ren rutinsak.

Från publikens synpunkt har den undersökande journalistiken den fördelen att målet för denna inte är att påverka människor att göra något som kan vara till fördel för sändaren. Avsikten är istället att frambringa mesta möjliga information - både "front-stage" och "back-stage" - för att ge publiken ett underlag som den kan använda efter eget huvud.

Fig 4. Journalistens olika rollerVad önskar sig publiken?

Arbetet i dagspressen är präglad av tidspress, tekniska hjälpmedel och förståelse för den roll man har. När man väljer bland det stoff som skall presenteras respektive förkastas föregås detta arbete, enligt Mortensen, av rena spekulationer. Man väljer sitt stoff utifrån vad man intuitivt anser vara ett bra stoff (som tillägg till det stoff man får av det politiska parti som äger tidningen eller det stoff som handlar om det som redaktören är intresserad av). På grund av detta förekommer ibland påståendet att pressens tid som nyhetsorgan är förbi och att TV och radio övertagit rollen som nyhetsförmedlare. Pressen har istället fått en kommenterande funktion.

Författaren redovisar i detta sammanhang en undersökning från Norge (utförd av Norska Gallup) där man frågat bl a vilken roll allmänheten anser att pressen skall ha. Frågan hade följande lydelse: De så kallade massmedierna (tidningar, tidskrifter, radio, TV och böcker) kan sägas ha vissa uppgifter i vårt samhälle. Vilka av dessa uppgifter synes det Er, generellt sätt, vara de viktigaste för massmedierna att fylla? (vår översättning). Undersökningen baserar sig på ett representativt urval av 1632 personer, 1622 personer besvarade denna fråga.

Tabell 1. Massmediernas viktigaste uppgifter

	Utbildning					
	under nio år			över nio år		
	m	k	tot	m	k	tot
	%	%	%	%	%	%
1. övervaka offentliga organ	10	7	9	12	7	10
2. övervaka privata företag och org	6	3	4	5	3	4
3. debattera aktuella frågeställningar	9	8	9	19	14	17
4. främja vissa synpunkter och saker	2	2	2	0	2	1
5. nyhetsförmedling	39	37	38	34	38	36
6. ge råd och kunskap	16	22	19	12	14	13
7. utveckla kulturella och intellektuella intressen hos allmänheten	5	7	6	10	13	11
8. ge underhållning	12	12	11	8	9	8
9. vet ej	1	2	2	0	0	0

Det framgår av tabellen med önskvärd tydlighet att allmänheten anser att nyhetsförmedling (5) är massmediernas viktigaste funktion, till skillnad från propaganda (4).

Slutsats

I denna artikel har författaren riktat uppmärksamheten på skillnaden mellan faktiska händelser och de uppfattningar som folk gör sig av dessa. Bristerna i publikens uppfattning förklaras med vad som sker i kommunikationsprocessen, dvs med vad som händer från sändaren via kanalen, med portvakten (gate-keepern), fram till mottagaren (publiken).

Mortensen pekar på flera orsaker till att informationen blir otillfredsställande förmedlad. Bland dessa kan nämnas

exempelvis hänsyn till informationssändarna, rolluppfattningen hos förmedlarna (journalister och redaktörer) samt publikens förståelse av kommunikationsprocessen. Han pekar också på det faktum att informationssändarna omedvetet försöker ge information som ger ett så gott intryck som möjligt om dem själva.

Slutligen menar Mortensen att massmedierna och deras medarbetare bör kunna hjälpa publiken att skilja mellan propaganda, information och journalistik bl a genom att arbeta för sin egen professionalisering. Journalistiskt behandlat stoff bör i massmedierna klart skiljas från målinriktad propaganda. Samtidigt bör journalisterna se upp så att de ej blir utnyttjade av sändarnas propagandaapparater.

Vad publiken vill ha, understryker författaren, är nyheter och ofärgad information. Den tar avstånd från budskap som mer eller mindre öppet tar sikte på att styra folkopinionen i bestämda riktningar.

Lee, Raymond S H

79 Trovärdighet hos TV- och tidningsnyheter
Januari 1979 (15 s)

Wörnqvist, Kurt
Staab, Ingemar

80 Allmän opinion och säkerhetspolitik - västtyska erfarenheter
Mars 1979 (12 s)

Landvai, Paul

81 Tung luft i storn - frekvensernas krig
Augusti 1979 (12 s)

Fang, Irving E

82 Psykologisk krigföring mellan Kina och Taiwan
September 1979 (19 s)

Wörnqvist, Kurt
Staab, Ingemar

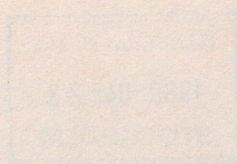
83 Pressen om substansen
November 1979 (31 s)

Wollis-Neuman, Elisabeth

84 Den allmänna opinionen
översiktad
Januari 1980 (31 s)

Shaw, Eugene F

85 Dagordningsfunktionen och masskommunikationsteori
Mars 1980 (19 s)

exempelvis hänvisningar till informationssändarna, vilka i någon mån hos förmedlarna (journalister och redaktörer) samt publikens förståelse av kommunikationsprocessen. Han pekar också på det faktum att informationssändarna omedvetet söker ge information som ger ett så gott intryck som möjligt om dem själva.

1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5

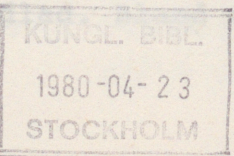
Slutligen menar Mortensen att massmedierna och deras redaktörer bör känna till att publikens förståelse av information och journalistik är genomgående för sin egen professionalisering. Journalistiskt berättande bör i massmedierna klart skiljas från politiskt berättande. Samtidigt bör journalisterna se upp så att de inte blir utnyttjade av sändarnas propagandasystem. Vad publiken vill ha, undersöker författaren, här mycket och öfverflöd information. Den tar avstånd från budskap som mer eller mindre öppet tar sikte på att styra folkopinionen i bestämda riktningar.

Det framgår av tabellen med önskvärd tydlighet att alla nämnda är (5) är samhällsnyttiga och viktiga funktioner, till skillnad från propaganda (4).

Slutsats

I denna artikel har författaren riktat uppmärksamheten på skillnaden mellan faktiska händelser och de uppfattningar som folk gör sig av dessa. Existerande i publikens uppfattning förklaras med vad som sker i kommunikationsprocessen, dvs med vad som händer från sändaren via kanalen, med portvakten (gate-keepern), fram till mottagaren (publiken).

Mortensen pekar på flera orsaker till att informationen som sänds inte alltid är samhällsnyttig och viktiga funktioner som nämns

BEREDSKAPSNÄMNDEN SENASTE MEDDELANDEN

Peled, Tsiyona
Katz, Elihu	71 Massmediernas funktioner i krig
April 1977 (30 s)
Gallup, Georg H	72 Människornas behov och behov-
tillfredsställelse
Augusti 1977 (16 s)
Törnqvist, Kurt
Pragsten, Lennart	73 Opinionsutveckling i Japan
Januari 1978 (14 s)
Gyllencreutz, Anna-Stina	74 Stress under extrema förhållanden
Mars 1978 (6 s)
Pragsten, Lennart	75 Massmediernas roll i opinions-
bildningen
April 1978 (12 s)
Törnqvist, Kurt
Staaf, Ingemar	76 Finska attityder till utrikes-
politik och försvar
April 1978 (7 s)
Goodman, Hirsh	77 Känslan för censur
Augusti 1978 (11 s)
Staaf, Ingemar	-- Prov med nya larmsignaler
September 1978 (34 s)
Wang, Georgette	78 Informationsnytta som pre-
diktor för tidningsläsning
Oktober 1978 (10 s)
Lee, Reymond S H	79 Trovärdighet hos TV- och tid-
ningsnyheter
Januari 1979 (15 s)
Törnqvist, Kurt
Staaf, Ingemar	80 Allmän opinion och säkerhets-
politik - västtyska erfarenheter
Mars 1979 (12 s)
Lendvai, Paul	81 Tung luft i etern - frekvensernas
krig
Augusti 1979 (12 s)
Fang, Irving E	82 Psykologisk krigföring mellan
Kina och Taiwan
September 1979 (19 s)
Törnqvist, Kurt
Staaf, Ingemar	83 Pressen om snöstormen
November 1979 (51 s)
Noelle-Neuman, Elisabeth	84 Den allmänna opinionen
omvärderad
Januari 1980 (21 s)
Shaw, Eugene F	85 Dagordningsfunktionen och mass-
kommunikationsteori
Mars 1980 (19 s)

BEREDSKAPENDE SVENSKA KUNSTFÄRE

71	Skulpturernas funktion i kyrkan April 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
72	Skulpturernas funktion i kyrkan Maj 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
73	Skulpturernas funktion i kyrkan Juni 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
74	Skulpturernas funktion i kyrkan Juli 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
75	Skulpturernas funktion i kyrkan August 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
76	Skulpturernas funktion i kyrkan September 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
77	Skulpturernas funktion i kyrkan Oktober 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
78	Skulpturernas funktion i kyrkan November 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
79	Skulpturernas funktion i kyrkan December 1977 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
80	Skulpturernas funktion i kyrkan Januari 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
81	Skulpturernas funktion i kyrkan Februari 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
82	Skulpturernas funktion i kyrkan Mars 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
83	Skulpturernas funktion i kyrkan April 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
84	Skulpturernas funktion i kyrkan Maj 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen
85	Skulpturernas funktion i kyrkan Juni 1978 (12 s)	Reid, Torbjörn Karl, Ellen